

[Holger Kristiansen.]

og Sandheden vil nu ogsaa komme til adskillige Venstremænd i Form af klingende Mønt. Saa maa de i hvert Fald opføre med at bestride Kendsgerninger.

P. Mortensen: Jeg vil gerne benytte Lejligheden til at fremsætte nogle Udtalelser om de Lovbestemmelser, som er vedtaget vedrørende de sønderjydske Krigsinvalidere, og vil rette mine Udtalelser til den højtærede Socialminister, idet jeg beder Ministeren tage det størst mulige Hensyn til dem, naar Ministeren udarbejder Ændringer til den saakaldte sønderjydske Krigsinvalidelov, som jeg forstaaer at paatænkt.

De sønderjydske Krigsinvalidere har en Forening, som jeg mener har været til stor Gavn for Invaliderne derved, at den indenfor de nu en Gang gældende Loves Rammer har gjort et stort Arbejde for Gennemførelsen af Medlemmernes berettigede Ønsker. Der er imidlertid mange Gange af de sønderjydske Krigsinvalidere blevet klaget over en Række Mangler ved Krigsinvalideloven. Saadanne Klager har den højtærede Socialminister ogsaa faaet forelagt baade mundtligt og skriftligt. Der har saaledes været en Række Klager over Invaliderenteansættelser, disse Renteansættelser, som i første Instans foretages af Invalidenævnet i Sønderborg. Jeg har personligt den Opfattelse, at blandt Krigsinvaliderne er Invalidenævnet i Sønderborg nok den mest upopulære Institution.

Mange Krigsinvalidere har den Opfattelse, at Invalidenævnet i alt for høj Grad ser sin Opgave i at sørge for, at Staten slipper saa billigt som muligt fra sine Forpligtelser overfor Krigsinvaliderne. Jeg er heller ikke i Tvivl om, at der muligvis kan fremdrages Eksempler paa Afgørelser af Invalidesager, som man har meget vanskeligt ved at forstaa. Jeg vil gerne henlede den højtærede Socialministers Opmærksomhed paa nogle Forhold, hvor der sikkert kunde trænges til Ændringer.

Man anser det saaledes i den sønderjydske Befolkning for en stor Uretfærdighed, naar de saakaldte svært amputerede, det vil sige Folk, der i Krigen har mistet et Lem, enten en Arm eller et Ben, eller i visse Tilfælde begge Ben, paa Grund af den saakaldte Tilvænningssteori faar deres Rente nedsat og mange Gange betydeligt nedsat. Man kan ikke forstaa, at en saadan lemlestet Mand, selv om der er hengaaet en Række Aar, siden Ulykken er sket, skal have tilvænnet sig de ændrede Forhold saa meget, at det berettiger til en Rentenedsættelse.

Jeg kan heller ikke tro, at saadanne Rentenedsættelser har været paatænkt, den Gang Loven blev vedtaget her i Tinget. Jeg synes i det hele taget, dette Forhold minder en hel Del om Krigstiden i Tyskland; efterhaanden som der blev Brug for flere og flere Soldater, fandtes der til sidst slet ingen syge Mennesker mere i Tyskland. Jeg kan ikke tænke mig, at man vilde gaa saa langt, men hele dette Spørgsmaal og hele denne Form for Nedsættelse synes jeg er vanskelig at forstaa.

Man maa i denne Forbindelse ikke glemme, hvor vanskeligt det i vore Dage er at skaffe Beskæftigelse selv til fuldt arbejdsdygtige Folk, og hvor meget vanskeligere det saa maa være for en Invalid og tilmed en svær Invalid at finde saadan Beskæftigelse. Jeg maa indrømme, at dette sidste Moment er der ikke Mulighed for Lægevidenskaben at tage Hensyn til, men jeg tror nok, Invalidenævnet kunde tage noget Hensyn dertil.

Jeg gør dernæst opmærksom paa den vanskelige Stilling, som Krigsenkerne er stedt i. En Række af disse har Børn, som nu er omkring 18 Aars Alderen; hermed bortfalder den Understøttelse, som Enkerne oppebærer for disse Børn, og derved umuliggøres det for dem at lade deres Børn lære et eller andet Haandværk. Selv om der nok kan findes en eller anden Begrundelse herfor ogsaa i den i øvrigt gældende Sociallovgivning, saa ser Krigsenkerne dog saaledes paa det, at fordi deres Mand blev tvunget til at deltage i Krigen og blev derved, saa straffes nu de og deres Børn derved, at man fratager dem de Muligheder, som de sikkert vilde have haft, hvis Manden ikke var blevet Krigsdeltager. Det er derfor mange Gange med den største Bitterhed, at Krigsinvalidere og Krigsenker udtaler sig om de gældende Lovbestemmelser for Krigsinvalidere.

Der er en Række andre Forhold, som der godt kunde være Grund til at komme ind paa, men jeg undlader dette, idet jeg dog gerne vil henstille til den højtærede Minister at tage Hensyn til de Ønsker, Krigsinvaliderne har været fremme med overfor Ministeren.

Jeg har dernæst en Henstilling at gøre til den højtærede Statsminister. Da Rigsdagen i Samlingerne 1928—29 og 1929—30 forhandlede om og gennemførte Loven om Indførelse af dansk Lovgivning i Sønderjylland, blev der gjort visse Undtagelser, som nu synes at stille Landarbejderne dernede med Hensyn til Boligbeskyttelse ringere end Landarbejderne i det øvrige Land. Ved Gennemførelsen af dansk Ret i Sønder-